

A kormány véleményével szemben

Szakszervezeti sajtótájékoztató

A Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsa 1988. augusztus 26-án, pénteken sajtótájékoztatót tartott a SZOT székházban, a szakszervezeti mozgalom megújulásának programjáról, valamint a megye mozgalmi helyzetéről.

A tájékoztatóra az ágazati szakszervezetek titkárai, valamint az üzemi lapok szerkesztői kaptak meghívást. Csikos Pál, a SZOT titkára vitaindító beszédében ecsetelte a mozgalom jelenlegi állapotát — úgy fogalmazott, hogy a vajúdas időszakát éli át napjainkban a szakszervezet. Ebben a megújulási időszakban a szakszervezeti vezetők a tagsághoz kívánnak fordulni, megtudni, hogy milyen elvárásai vannak a tagoknak a mozgalommal szemben. Erre a célra kérik a nyilvánosság fórumainak segítségét. A rendszeres tájékoztatást, tájékozódást szolgálják az ilyen és hasonló jellegű ösz-szejövetel, mint ez a sajtótájékoztató volt. Mint elmondta, a mozgalom jelenlegi helyzete az ország gazdasági életével függ össze. A szakszervezeteknek a stabilizációs program mellé kell állniuk. Támogatniuk kell a gazdasági reformlépéseket, a szerkezetátalakítást. Kényszerűségből tudomásul veszik az ezzel kapcsolatos életszínvonal-romlást. A szakszervezeteknek a gazdasági átalakítás társadalmi hatásaira kell irányítaniuk a figyelmet, arra hatni, hogy a tervező szervek jobban mérlegeljék az intézkedéseiknek különféle társadalmi hatásait. Alapvető követelményként határozta meg a jövőre nézve, hogy emberarcúvá kell tenni a szakszervezeti munkát. Az elmúlt időszakban a különböző szakszervezeti testületek elsősorban tervek, határozatok, stratégiák véleményezésével foglalkoztak, ugyanakkor a dolgozók egyéni érdekeinek képviselője háttérbe szorult. A főbb kérdések, melyekre napjainkban leginkább oda kell figyelnie a szakszervezeteknek: a foglalkoztatás

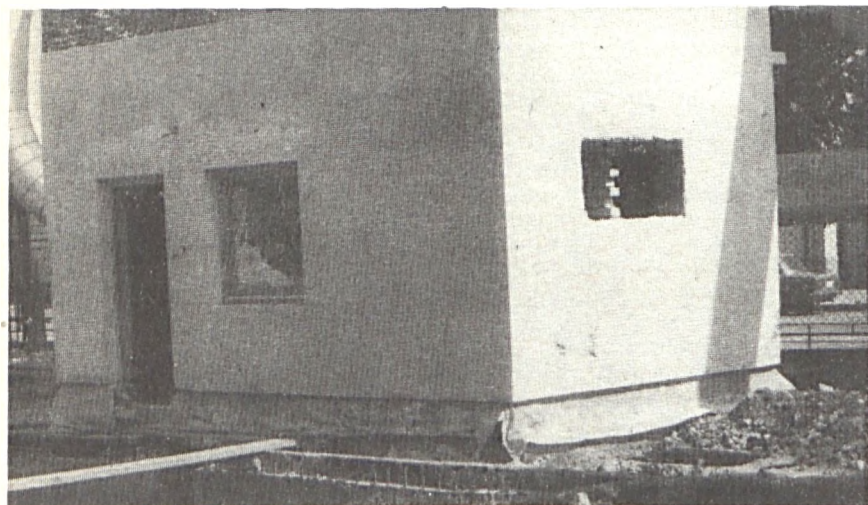
alakulása, a bérreform, valamint a szociálpolitika. Ezekben a témakörökben jelenleg tagsági vita folyik, melynek összegzése az őszi kongresszusra várható.

A tájékoztató másik előadója, Medveczky Antal a megye helyzetét, a megye dolgozóinak hangulatát foglalta össze. A tagságot elsősorban a munkahellyel, bérekkel, megélhetéssel kapcsolatos problémák foglalkoztatják. Jogos elvárása a dolgozóknak, hogy a munka feltételrendszerén (szervezés anyagellátás) javítani kell. A munkaerőhelyzettel kapcsolatban elhangzott, hogy a megyénknél nincs munkaerő gondja, a kb. 7000 munkahelykínálattal szemben 2000-en keresnek munkát. Az ajánlat—kínálat struktúrája azonban nincs összhangban.

A bérfejlesztések eddig 2—10% körül alakultak, ugyanakkor az árszínvonal 17% -kal emelkedett. Az előadó nyomatékosan hangsúlyozta — és felsőbb fórumok felé is már többször jelezték —, hogy erősen érződik a vállalatoknál a jövedelemadó teljesítményvisszafogó hatása (a kormány véleményével szemben), mindenki számolja hogy mi meddig éri meg. A termelés csökkent az előző évekhez képest ennek következtében soha ennyi hiánycikk nem volt, mint napjainkban — mindez a visszafogott termeléssel hozható kapcsolatba. Nagyon zavaró vállalati szinten az áruellátási hiány, a szocialista export—import zavarai, mindez munkaszervezetlenséghez vezet. Szó volt még az inflációról, mint egyelőre megoldhatatlan, átláthatatlan problémáról. A néhány konzultációs kérdés a szakszervezet megújulásának szervezeti kérdéseire, a szakszervezetek és a párt viszonyára vonatkozott. Úgy tűnt, ezekre a kérdésekre az épkézláb megoldás még nem körvonalazódott.

— Szóts —

ÚJ LÉTESÍTMÉNYEK

Jó ütemben haladnak a mérlegház szerelési munkálatai

Kampány helyett

Érdemi válaszokat!

A SZOT elnöksége megvitatta, majd tagsági vitára közreadta a szakszervezeti munka megújításának programját, a bérreformmal az üdültetéssel kapcsolatos új elképzeléseket.

Az elkövetkező hetekben az alapszervezetektől választ várnak — többek között — az alábbi kérdésekre.

Változzon-e és hogyan a szakszervezetek funkciója, legyen-e eltolódás az érdekképviselet felé?

Kinek az érdekeit képviselje a szakszervezet?

Hogyan értelmezzük a párt vezető szerepét elismerő partneri viszonyt?

Hogyan határozható meg a szakszervezetek önállóságának tartalma?

A nyitottság, nyilvánosság kérdése!

Milyen kérdésekkel foglalkoznak a szakszervezetek?

Hogyan jelenítsék meg a kormányzati szervek álláspontjától eltérő véleményeket?

Hogyan fejlesszük tovább a szakszervezeti demokratizmust?

Szükséges-e módosítani a választási rendszert?

Mi legyen a szakszervezeti középsszervek feladata, hatásköre, szervezete?

Kell-e szakszervezeti törvény?

Első olvasásra is azonnal kitűnik, hogy alapvető, a szakszervezeti mozgalom jövőjét meghatározó kérdésekben kell a novemberi szakszervezeti értekezletnek döntenie. Ennek ellenére ismét kampány-módszerhez nyúltunk! Irrealisan rövid időt adtak a tagsági vélemény megismerésére. Egy-egy kérdés felelős megválaszolása is több időt igényelt volna! A rendelkezésre bocsátott vitaanyagok azok részére, akikről a véleményeket, az együttműködést várják el, nem közerthetőek idegenek. A jelenlegi gazdasági s politikai légkör nem kedvez ehhez a munkához, mert az emberek a szorító megélhetési gondjaik miatt türelmetlenekké váltak, a szavak helyett most már csak azonnali, érdemi cselekvést fogadnak el. Úgy érzik, hogy a szakszervezet tehetetlen a gazdasági problémákkal szemben, úgy vélekednek, hogy a jelenlegi személyi és tárgyi feltételrendszer nem garantálja a mozgalom megújulását!

Következő számunkban közölni fogjuk azt az állásfoglalást, amit a kérdéskörrel kapcsolatban — összegyűjtött véleményekből, javaslatokból — a szakszervezeti bizottság kialakított és továbbított a felsőbb szervek felé.

Sigora Irma

Bős – Nagymaros

Visszafordíthatatlan?

Kollégánk, Huber Jenő műszaki osztályvezető, parlamenti képviselő delegáció tagjaként megtekintette a Bős–Nagymaros vízlépcsőrendszert, az ott folyó munkákról és tapasztalatairól kérdeztem.

— Mostanában „slágertéma” lett nálunk Bős–Nagymaros. Tulajdonképpen mi épül a Dunának ezen a szakaszán?

— Az építkezés négy fő részből áll, és magyar, illetve csehszlovák területen helyezkedik el. Első része a dunakiliti duzzasztómű és víztározó, a beruházás legnagyobb magyarországi létesítménye. Ez a hatalmas vasbeton és acél „erődítmény” útját állja az Alpokból érkező víztömegnek és egy 60 négyzetkilométernyi vízfelületű mesterséges tavat hoz létre. A Dunakiliti és Pozsony közötti árteret tölti ki, és 200 millió köbméter víz befogadására alkalmas. (Ez a Duna két napi teljes vízhozama.) A tározó feladata, hogy alacsony vízállás esetén is biztosítsa az áramtermelést, illetve áramtermelési csúcsidezekben nagyobb vízmennyiséget ad. A második fő rész a Dunakiliti és Szap közötti mesterséges üzemvízcsatorna. A tározó után a Duna két ágra oszlik, a víz nagyobbik része a bőszi erőmű felé csehszlovák oldalon halad egy kb. 500 méter széles mesterséges csatornában 17 km hosszban, és az erőmű után egy 8 km hosszú csatornában Szapnál egyesül a természetes folyómederrel. A fő hajút a Bős felé haladó ág lesz zsilipeléssel, míg az eredeti ágat a kis merülésű hajók használhatják. A harmadik nagyobb egység a bőszi 720 MW teljesítményű erőmű, vízlépcső és zsiliprendszer, míg a negyedik a nagymarosi duzzasztómű, vízlépcső, hajózsilip és vízierőmű lesz. A duzzasztómű biztosítja a hajózható vízmélységet, 160 MW teljesítményű vízierőművet hajt, és közúti hídként összeköttetést teremt Visegrád és Nagymaros között. A folyó védműveit úgy tervezték, hogy a legnagyobb árhullámok, sőt még egy esetleges földrengés se tegyen kárt bennük. Az építkezés tízezer hektár csehszlovák és négyezer hektár magyar területet vesz igénybe.

— Mennyibe kerül a teljes építkezés, és mikorra várható a befejezés?

— A bőszi vízlépcső 1990 közepétől termelne áramot, míg a nagymarosi 1992-ben indulna és 1993-ban éri el a teljes kapacitását, a teljes befejezés 1994-re tervezik. Az 1983-as államközi szerződés szerint Magyarország és Csehszlovákia 50–50 százalék arányban viseli a költségeket, a tulajdonjog és az üzemeltetési költségek is ugyanilyen arányban oszlanak meg, függetlenül attól, hogy a létesítmények melyik országban vannak. A beruházás költségei 1987-es áronak számolva magyar részről 54 milliárd forintot tesznek ki, de ez azóta biztosan nagyobb lett.

A nagymarosi vízlépcső teljes egészében egy osztrák cég építi fővállalkozásban, és a számlát 1996 és 2015 között villamosenergia-szállítással egyenlíthetjük ki.

— Szavaidból úgy tűnik, hogy te is az építkezés hatása alá kerültél, de úgy tudom, hogy „ellenzéki” véleményekkel is megkerestek. Ők mit kifogásolnak?

— A Duna megemelkedő vízszintje miatt attól tartanak, hogy a mellékfolyók folyása lelassul, hordalékukat lerakják, rendszeres kotrás szükséges, sőt előfordulhat, hogy a mellékfolyók némelyike visszafelé fog folyni. A halakat ilyen viszonyok mellett a mellékfolyókban a kipusztulás fenyegetné. A talajvízszint ingadozása kipusztítaná a folyók menti élővilágot. Attól tartanak, hogy az új rendszer vízzárását nem tudják jól megoldani, emiatt a környező édesvízi források elszennyeződnek. Tartanak tőle, hogy a szükséges szennyvíztisztítók nem épülnek meg a beruházás befejezéséig, és így a folyó szennyezettsége megnövekedne.

— Láttatok osztrák vízierőművet is. Arról milyen benyomásaid vannak?

— Greifensteinben láttunk egy erőművet, a környező településeket és azt a természeti környezetet, amelyet az építkezés érintett. El kell mondanom, azt, hogy technikai műalkotásnak tekintem azt, ahogy a műtárgy besimul a környezetbe. Ahogy az élővilágot ért sérüléseket helyreállították, azt a széles körű gondoskodást, amit a természetért tettek, a környezetbarát építkezés követnivaló példájának tartom. A környezetvédők Ausztriát a környezetrombolás exportőrének tartják. Ezt az erőművet a nagymarosi mintájának tekintjük, ezért az a véleményem, ha ezt a környezetet is „importáljuk” Ausztriából, akkor azzal csak nyerhetünk. A tájba harmonikusan simuló sportlétesítmények, az erőmű építéséhez készült meder meghagyásával létesült vízi sportközpont, hétvégi pihenőhelyek, kempingek, a volt artéri parkerdő változatos állatvilágával mind az erőműnek köszönhetik létüket.

— Véleményed szerint leállítható még az erőműépítés?

— Gazdasági és politikai öngyilkosság lenne, mivel a befejezéséhez jelenleg már kevesebb pénz kell, mint az eredeti állapot visszarendezéséhez. Az államközi szerződéseket már súlyos politikai következmények nélkül, egyoldalúan nem lehet felbontani. Azt azonban rögzítenünk kell, hogy ilyen jelentős beruházást társadalmi közmegegyezés nélkül még egyszer indítani nem szabad.

Zárjuk a gondolatsort a képviselőcsoport útja után a sajtóban is megjelent összegzéssel, miszerint: *Bős–Nagymarost nem megépíteni hiba, rosszul megépíteni viszont bűn.*

Purgat József

Mit mond a Gazdasági Kamara?

Ha...

A Magyar Gazdasági Kamara elemző anyagot bocsátott a tagvállalatok részére az ár- és adóreform vállalati hatásairól. A vizsgálat arra irányult, hogy meghatározzák, milyen lett volna a bevezetett ár- és adóreform hatása, ha az 1987-re visszamenőleges jelleggel érvényesült volna. Ebből az anyagból emeltem ki néhány gondolatot cikkemben.

1. **Eredmény alakulás:** a vizsgált vállalati kör (1004 ipari vállalat) mérleg szerinti eredménye csökken, ennek mértéke 60 százalékra tehető. Az átlálás következtében ipari szinten 2,8 százalékra mérséklődik az árbevétel arányos eredménye.

Már a korábbi vizsgálatok is jelezték, s ez most is bebizonyosodott, hogy az eredmény ilyen mértékű csökkenése a veszteséges gazdálkodás ugrásszerű kiterjedésével jár együtt. A kimutatható veszteség mértéke az 1987. évi 1,1 md Ft-ról 4,9 md Ft-ra emelkedik, ami három és félszerese az 1987. évinek.

2. **Adókiáltás:** az 1987. évi értékének 40 százalékra zsugorodott nyereség önmagában nem minősíthető, csak annak vizsgálata után, hogy ez a kevés jövedelem mire elegendő?

— Nyereségarányos adók számszerűen legnagyobb mértékben csökkentek. Ez azonban „fiktív”, hiszen az adóteher csupán 5 százalékponttal csökkent. hanem az eredmény és így az adóalap képződése mérséklődött.

— Előmunkát terhelő adóknál említett érdemel a részesedést terhelő, új típusú adó. Ha a vállalat változatlan arányban és így kedvezményesen fizet idén részesedést, ennek adója akkor is 140 százalékos mértékű. A vállalati teher igen nagy, a költségvetési adóbevétele viszont minimális.

— A beruházás ÁFA-ja: a vissza nem térített hányad miatt az adóteher ebben az évben megközelíti az 1987. évi vagyoadó és felhalmozási adó együttes értékét.

3. **Jövedelem differenciálódás:** az adózott eredmény csökkenése vagy növekedése a meghatározó a vállalati pozíció megítélésében. A számítások alapján a vállalatok közel 50 százaléka adózott saját forrásainak csökkenésére számíthat és a csökkenés mértéke meghaladja az 1987. évi nettó É alapjuk 40 százalékát. A vállalatok másik hányada hasonló nagyságú forrásnövekedéssel számolhat.

A Gazdasági Kamara anyaga igen érdekes elemzések tartalmaz a kiemeltéken túlmenően is. Foglalkozik a relációs jövedelmezőséggel (fő értékesítési irányok), melyről megállapítja, hogy a változások iránya kedvező ugyan, de mértékei túlzottak.

Az anyag tartalmaz továbbá össze-foglaló megállapításokat, következtetéseket is.

Simon Éva

Pénzügyi osztályvezető:

Pálfalvai Lászlóné

Az elmúlt év végén Pálfalvai Lászlóné kapott megbízást a pénzügyi osztály vezetésére.

— Nehéz időszakban kerültél az osztály élére, éppen a legnagyobb változások közepébe csöppentél.

— Igen, ez így volt, de különösebben nem lepett meg, ugyanis valahogy mindig a mély vízbe kerültem eddig is. Nehéz volt az első félév: az ÁFA és a többi adók, a sok új nyilvántartási kötelezettség, a számlák fokozottabb ellenőrzése. Ugyanakkor izgalmas feladat volt és kedvelem a változatosságot.

— Nem csak a feladat volt új, hanem a gyár is, hiszen december 1-jén kerültél hozzánk. Mondanál néhány szót az előzményekről?

— Teljesen véletlen volt, hogy a Dohánygyárba kerültem. Kaposvárról kerültem Pécsre, majdnem idegenként. A Munkaügyi Szolgáltató Irodában tájékoztattam a lehetőségekről. Ott kaptam a gyár címét. Akkor szervezőre volt szükség, engem nem nagyon vonzott ez a terület, de azért eljöttem tájékozódni. Az első beszélgetésnél már kiderült, hogy valóban nem felelünk meg egymásnak a jelzett munkakörben, viszont lehetőség nyílott pénzügyi vonalon elhelyezkedni. Ez nagy örömmre szolgált, hiszen a pénzügy mindig a legkedvesebb volt számomra. Ezen a vonalon kezdtem, ott tanultam meg a precíz, kemény munkát, az odafigyelést stb. Boldog voltam, hogy visszakerülhetek a pénzügyre, ugyanakkor zavart egy kicsit, hogy talán túl nagy volt a bizalom, elvárás irántam. Az új hely és a szabályozók gyökeres változása kicsit sok volt, féltem, hogy nem felelek meg teljes mértékben az elvárásoknak. Egy év múlva szeretnék majd a főnökeimmel ezekre a dolgokra visszatérni, remélem lesz rá mód.

— Érdekes, hogy ezt mondd, a kívülálló semmi bizonytalanságot vagy félelmet nem fedeztek fel a viselkedésben.

— Nagy energiát adott ez a bizalom, ösztökélt a munkára. Nem sajnáltam az időt, mert örömet ad, ha egy feladatot jól megold az ember. Lehetőséget és bizalmat kaptam, ez segített a beilleszkedésben is.

— Mik a terveid? Megismerkedtél-e a gyárral?

— Szimpatikus volt, hogy körülvittek és elmagyarázták a technológiát, ez nagyon jó volt, mert egészen más elképzeléseim voltak. Az egyszerű gyárlátogatás persze kevés volt, nem mondhatom, hogy megismerkedtem a gyárral. Szándékomban áll jobban belemerülni, előtte azonban más feladatok vannak. Szeretnék egy ütőképes pénzügyet létrehozni. Az osztály kollektívája jó volt, remélem, most, a két új dolgozóval is az lesz. Úgy gondolom, ez jórészt rajtam múlik, mert amilyen a vezető, olyan a gárdája. Igyekszem továbbra is bizonyítani. A munkában maximalista vagyok. Talán néha túl nagy tempót diktálok, s elvárom mindenkitől, hogy a legjobbat nyújtsa. A pénzügy fontos terület, egy hiba vagy baki igen látványos, nemcsak gyáron belül, hanem esetenként a külső kapcsolatnál is. Mindenképpen szeretném ezt elkerülni. Ennek egyik eszköze a szoros kapcsolat a munkatársakkal, a jó információáramlás (nehogy ellentétesen intézkedjünk). Lényegesek a külső kapcsolatok. A mai pénzügyi helyzetben sokat segíthetünk egymásnak. Szeretnék idővel eljutni a társvállalatokhoz, személyesen is megismerkedni a kollégákkal, akikkel a telefonkapcsolatok igen jók.

— Milyen kép alakult ki benned a vállalatról?

— Rövid volt az idő, mégcsak ismerkedem. Tetszik ez az alkotó szellem, a tenniakarás és a rugalmasság, amit eddig tapasztaltam. Vannak problémák is, ezek talán abból fakadnak, hogy egymás munkáját nem tiszteljük eléggé. A gyakorlatban jönnek ki olyan gondok, melyek elkerülhetők lehetnek volna, ha előtte beszélünk egymással, ha gondolunk rá, ha odafigyelünk a másira. Ezen a területen még fejlődni kell.

Simon Éva

PÉCSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozójának lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő:

Dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kiadja a Baranya Megyei
Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Dr. Jádli János

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pannónia Nvmda

7622 Pécs, Zólvom u. 2.

Felelős vezető: Dr. Gaál Csaba

Pártélet

Elsőként

Az MSZMP Városi Bizottságához tartozó vállalati pártszervek közül elsőként alakult meg a Pécsi Dohánygyár pártbizottsága. A pártbizottság feladata az MSZMP politikai irányvonalának megfelelően a helyi politikai munka tervezése, szervezése, végrehajtása és a folyamatos ellenőrzése. A pártbizottság jelentős mértékben a munkabizottságokon keresztül folytatja az operatív tevékenységét a politikai, gazdasági, mozgalmi munkák vonalában.

Az agitációs és propaganda munkabizottság egyik legfontosabb feladata, hogy elősegítse a szocializmus építéséből adódó feladatok megértését, segítse a pártbizottság és az alapszervezetekben tevékenykedő párttagok közötti tájékoztatást és az információcserét. Gondoskodik arról, hogy az alapszervezetek időben megkapják a munkájukhoz szükséges általános és helyi információkat. Folyamatosan kell tartani a kapcsolatot az alapszervezeti propagandistákkal, törekedve a megfelelő munkamegosztásra. Fontos szempont a pártban, a kollektív vezetés elvének érvényesülése, ezért vállalatunknál a gyakorlatban kell, hogy igazolódjék a politikai és egyes határozatok helyessége.

A propagandamunka során szükséges, hogy ne csak a párttagság, hanem a pártban kívüliek is tájékozotva legyenek a vállalati intézkedésekről, határozatokról — igény szerint az intézkedések hátteréről. A pártonkívülieknek sem mindegy, hogy mit döntenek a munkájukat érintő kérdésekben a pártalapszervezetekben, vagy a vállalati pártbizottsági üléseken.

Rendszeressé kell tenni a fontosabb javaslatok, kezdeményezések előzetes megvitatását és fontos, hogy minden gazdasági vezető a maga területén kötelességének érezze a gazdaságpolitikai agitációt. Politikai szempontból jelentős az, hogy a dolgozók széles körre ismerje a döntések eredményét. Felétlenül oda kell figyelni a másként gondolkodó, más felfogású, más világnézetű állampolgárokat, akik aktív résztvevői a társadalom építésének. Közéletünk része kell hogy legyen a kulturált vita- és az érdemi partnervisszonyok kialakítása.

A társadalmi és gazdasági változások új megközelítést, új megoldásokat igényelnek. A feladatokhoz mérten előtérbe kell helyezni az önképzést, a szakmai és politikai műveltség gyarapítását. Munkánkban — a politikai munka eredményességét elősegítve — az eszközöket és a módszereket a helyi igényekhez és szükségletekhez formáljuk.

Biczó Dezső

Rendészeti vezető:

Brun Zsolt

Munkahelyünkötől elvárjuk, hogy hazamenetelig őrizze meg értékeinket és elvárjuk azt is, hogy biztosítsa számunkra a megfelelő munkakörülményeket. Ez utóbbi azt is jelenti, hogy munkaeszközeink, szerszámaink a helyükön legyenek és megkapjuk azokat az anyagokat, melyek szükségesek munkánkhoz. Ezt segíti, szolgálja — sok más mellett — a vállalati rendészet is.

Április elsejétől új rendészeti vezető dolgozik vállalatunknál. Az azóta eltelt idő tapasztalatairól, a rendészeti mun-

káról és a jövőre vonatkozó elképzelésekről beszélgettem *Brun Zsolt*tal.

— Először azt kérem, hogy mutasd be az olvasóknak Brun Zsolt magánembert.

— 28 éves vagyok, feleségem óvónő. Van két fiam, a kisebb egyéves, a nagyobbik pedig négy. Szentlőrincen tanultam, ahol növénytermesztő és állattenyésztő szakon végeztem. Első munkahelyem a Gabonaforgalmi Vállalat volt, ahol több beosztásban is dolgoztam. Itt elvégeztem a felsőfokú raktárgazdálkodási tanfolyamot és többek között megismerkedtem a rendészeti munkával is.

— Közel fél éve dolgozol vállalatunknál. Mi a benyomásod a Pécsi Dohánygyárról?

— A legfontosabbnak azt tartom, hogy aránylag jó közösség alakult ki a dolgozók között. Úgy érzem, ez igaz mind a munkások, mind a vezetők kapcsolatában is. Azt tapasztalom, hogy a vállalat szociális szempontból is sokat ad dolgozóinak.

— Arra kérlek, hogy mutasd be az olvasóknak a rendészet munkáját, feladatát.

— Azt hiszem, a dolgozók többsége is úgy gondolja, hogy fegyelmezett körülmények között lehet jól dolgozni. Ebből adódóan egyik legfontosabb feladatunk az, hogy segítsük a dolgozók biztonságos munkavégzését, vigyázzunk értékeikre. Másik oldalról a gyár értékeinek, a társadalmi tulajdonnak a védelme a feladatunk. Ez utóbbi segíti a vállalatot a hatékony munkavégzésben.

— Az eddigi tapasztalatod alapján milyen céljaid vannak, hogyan fejlesztenéd a rendészeti tevékenységet?

— Alapvető célom az, hogy korrekt, jó munkatársi kapcsolat alakuljon ki a dolgozókkal, vezetőkkel. A jó és eredményes munkát csak együtt tudjuk elérni. Munkám során számítok a becsületes, korrekt dolgozókra. Szükségesnek tartom azt, hogy a dolgozók lássák előre, cselekedeteiknek milyen következményei lehetnek. Úgy érzem, hogy jobban meg kell ismernem az embereket, a termelési folyamatot, a szállítást és szeretném megismerni más vállalatok rendészeti munkáját is. Nem az a célom, hogy új feladatokat találjak ki, de bővíteni szeretném a rendészeti tevékenység alapjait.

K. K. J.

Időtócsák

1988. július 5. Derült, száraz, meleg idő, 33 fok meleg. Kint. Már második napja termelünk — cigarettát és ve-rejtekét.

13 óra 30 perc. Belépek a gyárkapun. A portás tíz éve ismer, de most mégsem ismerhet meg, míg a gyári belépőt föl nem mutatom. Belépőt föl, én be.

13 óra 40 perc. Az öltözőmben vagyok. Miközben a zaknimat vetem le, a mögöttem levő két munkatársam hangos csattanással beesik a szekrénybe. Sebaj, rájuk csukom az ajtót, addig sem foglalják el a helyet. Elvégre az ügyis csak egy embernek elég.

13 óra 50 perc. Megyek be a csarnokba. Az előtérben még megcsodálom a három darabból álló szodagyártó készüléket, mely most nem csak szodát ad, hanem hideg fürdőt is. Igaz, a kismedencét elfelejtették hozzáépíteni, így csak a padló úszik. Szeretem ezt a komoly műszaki paraméterekkel bíró csodát. Elég bonyolult le-

het, mert főgépmesteri feladat a pallet cseréje is. Kezd a bizalmam megrendülni. Nem magamban.

13 óra 55 perc. Belépek a terembe. Enyhe forróság csap az arcomba. Rövid megbeszélés a kollégámmal. Megállapítjuk, hogy meleg van. Tényleg!

14 óra. Kezdődik a műszak. A nők üdék, frissek. Végigjárom a gépeket, ellenőrzöm a nyomdát. Mire végzek, gyöngyözik a homlokom.

16 óra. Már két órája megy a termelés. A gépek és az emberek ontják a hőt. A nők még frissek, de már nem üdék. A garatosok rendületlenül szaladgálnak munkáért.

17 óra 20 perc. Kapásom van. Némi műszaki probléma jelentkezett az egyik gépnél. Mire végzünk, csurog rólunk a víz. Még ott is!

18 óra. Félidő a pokolban. Már úgy érzem magam, mint egy múmia, kezdek aszalódni. Körbenézek, a nők már nem frissek, nem üdék. Csapzottak és fáradtak. Egyesek a gépnél lévő fujatólevegővel hűtik magukat. Egyre sűrűbben járunk ki az udvarra.

18 óra 30 perc. A KOJÁL-tól jöttek mérni. A legmagasabb érték 37 fok, árnyékban.

20 óra. A meleg tetőzik. A betoncsarnok és a gépek ontják a hőt. Melegüzem, pótlék nélkül! Kába vagyok. Munkakedvem, ha volt is, mostanra már elszállt. Egyre sűrűbben nézem az óram. Csak minél előbb el innen! Haza. Nézném a nőket, de nem látok. Csapzott hajam a szemembe lóg, ve-rejtekben úszom. Dühösen nézem a három hűtőadaptert, melyek nevükhöz híven csak LEHEL-nek. Nekik is melegük lehet, mert szép víztócsákat eresztenek lábukatukhoz.

21 óra 40 perc. Végre megjött a váltóm. Rövid szavak. Probléma? Nincs. Meleg? Van. Kint is.

22 óra. Vége. Indulás a fürdőbe, rohanás a tus alá. Igaz, zuhanyozni akarok, de lábfürdőt is kénytelen vagyok venni, mert a tálcából lassan három éve nem folyik le rendesen a koszos víz. Dühös vagyok, bár kit érdekel?

22 óra 30 perc. Hazaértem, sör le, ágyba be. Anya alszik, én is. Álmodom. Álmodom egy 20—22 fokos munkateremről, egy korszerűbb szodaautomatáról és egy olyan zuhanyzóról, ahol nemcsak kijön a víz, hanem le is folyik. Álmodom egy olyan vezetőről, aki érdemben intézkedik, hogy felébredve mindez valóság legyen...

Kovács László

Eszperantó

Híd a nemzetek között

Gondolták-e kedves Olvasók, hogy Petőfi Sándor kiváló alkotása, a János vitéz kínai nyelven is megjelent? Azt is kevesen tudják, hogy milyen kalandos úton! A János vitéz találkozása ugyan is a kínai olvasókkal az eszperantó nyelv közvetítésével jött létre.

Az eszperantó mesterséges nyelv, melyet dr. Ludwig Zamenhof lengyel orvos a múlt század végén alkotott meg. A nyelv immáron 100 éves létevel bizonyította életképességét, hasznosságát, kiállta számos konkurens mesterséges nyelv támadását. Sokan, sokszor bántották, ugyanennyien védelmükbe is vették.

A mesterséges nyelvek ellen legtöbbször hangoztatott kifogások egyike: mesterségesek, természetellenesek. Ez a kifogás nem vehető komolyan. Ha kifogásoljuk — mondjuk — az eszperantó mesterséges voltát az angol vagy a francia nyelv természetes voltával szemben ugyanígy járunk el, mint ha az autó mesterséges voltát szembeállítanánk a ló természetes tulajdonságaival. A mesterséges jelleg, valaminek a mesterséges volta az emberi elme megnyilatkozása, amely úrrá tette az embert a természetben.

Úgy vélem, hogy az eszperantónak nincs is szüksége védőbeszédre, hiszen a tények önmagukért beszélnek. Ezek közül csak néhányat sorolnék fel. Gondolták volna, hogy a Brit Eszperantó Szövetség kb. negyven ezer eszperantó nyelvű könyv címét tartja nyilván, melynek fele eredeti irodalmi mű, másik fele fordítás, szótár, egyéb kiadvány? Nem kis büszkeséggel vallhatjuk, hogy mi magyarok is számos mű fordításával gyarapítottuk a gyűjteményt. A magyar eszperantisták fordítása révén ismerték meg a világ népei Karinthy, Kassák, Darvas, Gárdonyi, Petőfi, Ady nevét.

A fordítók közül elsőként kell említeni dr. Kalocsay Kálmánt, aki először 1924-ben fordította le Madách: Az ember tragédiája c. művét, majd Petőfi: János vitézét. Az sem mindenki előtt ismert tény, hogy 20 ország 25 rádióállomása ad hetenként eszperantó nyelvű műsort, vagy az, hogy a Nemzetközi Távirati Unió 1925-ben a hivatalosan használható távirati nyelvek közé az eszperantót is felvette. Vagy: több ország hivatalos vasúti menetrendje (hazánké is) eszperantóul is tartalmazza az általános tudnivalókat. Eszperantó nyelvű színjátszó csoportok — hivatásos művészekkel — működnek Budapesten, Prágában, Varsóban, Szófiában, Párizsban stb. A bécsi Burgban található a „Nemzetközi Eszperantó Múzeum”, amely 1929 óta működik.

Az eszperantista — azt mondják — megszállott ember. Lelkesen ápolja a mozgalom múltját, éli jelenét és egyengeti jövőjét.

Azt írtam: mozgalom — mert az eszperantó nem csupán egy nyelv, hanem sokkal több annál, mozgalomná nőtt, miközben léte 100 esztendeje alatt cselekvő részesévé vált hazánk történelmének is. Magyarországon az első eszperantó csoport 1901-ben alakult, majd 1913-ban Magyar Országos Eszperantó Egyesület jött létre. A két világháború között az eszperantó munkaszervezet lehetőséget nyújtott az illegális Kommunista Párt munkájához is. Tájai voltak olyan kiemelkedő egyéniségek is, mint *Stromfeld Aurél*, *Kilián György*, *Martos Flóra*, *Hámán Kató*. A felszabadulást követően a mozgalom újjászerveződött. 1960 óta a mozgalom a SZOT felügyelete alatt működik, Magyar Eszperantó Szövetség néven.

Összegezve: az eszperantó nyelv, amelynek mozgalma is van. De hát miért jó, ha az ember tudja, ismeri a nyelvet?

- mert 83 országban van szervezete,
- mert az eszperantó épp oly élő, beszélt nyelv, mint bármelyik nép nyelve,
- mert könnyű, logikus, ezért nagyon rövid idő alatt elsajátítható. (Nem elhanyagolható szempont, hiszen rohanó világunkban kinek van ideje sok nyelvet megtanulni),
- mert közvetlenül, tolmács nélkül tudunk más nemzetek fiaival-lányaival beszélni,
- mert barátokat szerezhetünk az egész világon, és bármiben számíthatunk segítségükre,
- mert az eszperantó megtanulásával alapot szerezhetünk arra, hogy más nyelveket könnyebben, gyorsabban tanulhassunk meg.

Végezetül *Bárczi Géza* akadémikus szavait idézem: „Az eszperantó él. Jelene színes, értékes. Hogy jövője a kívánt mértékben terebélyesedjen ki, hogy e nyelv gyors fokozatokon át mindenki kincsévé váljék, csak rajtunk múlik. Aki vállalja azt a csekély fáradságot, hogy e nyelvet megtanulja, nem csak magának szerez sok hasznot örömet, hanem az emberiség jobb jövőjének építéséhez illeszt egy építőkövet.”

(Az érdeklődők nyelvtanfolyamokon vehetnek részt. A tanfolyamok helyéről és idejéről bővebb felvilágosítást a következő címen lehet kérni: Magyar Eszperantó Szövetség Baranya megyei Bizottsága, Pécs, Alkotmány u. 3. sz. Levélcím: 7601 Pécs Pf.: 2.)

Balogh Józsefné

ROVINJ

Egy nyári kora reggelen kis családdal és a telepakolt Trabantunkkal elindultunk a jugoszláv tengerpartra a Marton családdal. Még sötét volt, amikor Barcs felé vettük az irányt. Térkép, zseblámpa és egyéb apróságok a kéznél, mindenki örül és éber, de talán a fiam volt a legboldogabb mindenki közül. Gyors útlevélvizsgálat és máris Jugoszláviában vagyunk. Már csak 460 km Rovinj! Igyekeztünk Kutina felé, hogy az autópályára felhajthassunk. Az ellenőrző szelvény birtokában Zágráb felé „szágulunk” a jó kis Trablav, igaz, sokat előzgetnünk sem kellett...

Kisebb kerülővel — a karlováci autópályára értünk és utunkat Rijeka felé vettük. Végre megpillantottuk az Adriát a hegyek közül és hamarosan Fiume csodálatos panorámája tárult elénk. Rovinj, a végcél, még messze van, így nem sokat időztünk, illetve ke-

restük a kivezető utat... Az utat megtaláltuk, de az alagutat sajnos nem, így a jó kis Trabinknak a közel 1400 m magas hegyet kellett megmászni. A sebességváltó kar túlnyomó részt az alacsonyabb fokozatokban volt. Végre lejtő... Most csak a fék bírja ki... kibírta... Egy-két útrövidítés, ami persze mindig azzal járt, hogy eltévedtünk. 14 óra körül megérkeztünk Rovinjba, az Istria-félsziget egyik legszebb városkájába.

Megkerestük a kempingünket, majd több átköltözés után a Marton családdal elfoglaltuk a lakókocsinkat. Egy klasszul felszerelt lakókocsiban laktunk hatan, ami az éjszakákat leszámítva nem is volt túl rossz. Fürdés, evés, kirándulás... A tenger csodálatos, koszt mint otthon, mert a lányok ügyeskedtek és finomakat főztek. Az időjárás nem az igazi adriai kánikula volt, de így több idő jutott a környék megismerésére. Megnéztük Pula hatalmas amfiteátrumát, valamint a belváros nevezetességeit, világhírű ba-

zilikáját és a környező kisebb települések templomait, mint pl. a hajdani Sent Balázs templomot.

Rovinj hangulatos, szűk belvárosi utcáin sok kellemes órát töltöttünk sétálással, nézelődéssel, a város nevezetességeinek megtekintésével. Sajnos az idő gyorsan elröpült, s az első hét után még öt éjszakára a szomszédos Monsena kempingben vertük fel sátrunkat, a gyerekek nagy öröme. A kempingben állandóan hideg-meleg víz, ABC, étterem, diszkó, a gyerekek és felnőttek szórakozására vízi csúszda. Egyszerűen igen kellemes öt napot töltöttünk Monsenán. Nem éppen vidám arccal tudomásul kellett vennünk, hogy a nyaralásnak vége és indulni kell haza felé. Egy igazi adriai kánikulai délelőtti összecsomagoltunk és fájó szívvel elindultunk... Rijekánál még egy utolsó pillantás a kékes-zöld Adriára és irány Karlovac, ahol még utolsó dinárjainkat elköltöttük. Majd ismét az autópálya, Kutina, Barcs és Pécs...

Schlitt István

Pákozdi emléke

Az egykori pákozdi csatamezőn magasba törő obeliszk egy győzelmes csata emlékét és dicsőségét hirdeti: emlékeztet, hogy 1848. szeptember 29-én az újjászervezett magyar honvédsereg ezeken a dombokon aratta első nagy győzelmét az osztrákok és szövetségeseik felett. Az emlékmű nem csak az 1848-as szabadságharcra emlékeztet minket, hanem felidézi történelmünk legszebb korszakait.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa 1951-ben határozta el, hogy ezt a győztes napot a néphadsereg napjává nyilvánítja. Néhány évvel később a Minisztertanács kiszélesítette az ünnep kereteit és az összes fegyveres erők napjává tette szeptember 29-ét. Így ezen a napon felidézük forradalmár elődeink sok évszázados küzdelmét, emlékük előtt tisztelgünk, hitet teszünk a honvédelmi hagyományok továbbvitelével.

Az ünnepnap azért különösen jelentős számunkra, mert a hozzá kapcsolódó történelmi események, csaták és küzdelmek történelmi, politikai, katonai tanulságainak felidézése újból és újból bizonyítja: ezek az eszmék és tanulságok, a honvédő harcokban tanúsított egyéni és kollektív katonai erények aktuálisak a haza mai fegyveres védelmezői számára is.

A küzdelmek irányítói, a nép fegyvert fogott fiai egyek voltak hazaszeretben, a kizsákmányolók elleni gyűlöletben, a szabadság és függetlenség szeretetében. Ezért harcoltak az „utolsó csepp vérükig” Zrínyi harcosai, Hunyadi János fekete serege, Dobó István vitézei, Bocskai hajdúi, Esze Tamás bocskorosai, Rákóczi kurucjai, az 1848-as honvédek, a Tanácsköztársaság vöröskatonái, a második világháború magyar partizánjai, ellenállói, a demokratikus magyar hadsereget megalakító kommunista és haladó parancsnokok és katonák.

Az évszázadok során a szabadság gondolatával mindig együtt járt az állandó nemzeti hadsereg felállításának eszméje is. Már Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér papírra vetette: „Szükséges azért, hogy a magyar nemzet... ha magának, utódjainak megmaradást kíván, tartson fegyvert kezében... Az ország tartson egy hadsereget lábán, készen, aki mindenfelé, minden órában, minden szempillantásban, télen nyáron oda mehessen, ahová szükség kívánja. Ez minden alapja a mai megmaradásunknak.”

Zrínyi eszméit igyekezett megvalósítani Rákóczi, s nyolc éven keresztül sok vereséget mért a sokkal erősebb idegen csapatokra. A történelem során újra és újra felmerült a szabadság megvédelmezése, ezzel párhuzamosan minden esetben újjászületett az állandó nemzeti hadsereg gondolata is. Az első független magyar nemzeti-népi hadsereg 1848 kora őszén alakult

meg. Ez Kossuth Lajos országgyűlési javaslata alapján 20 ezer újoncból állt és felállításához 42 millió forint volt szükséges. E hadsereg 14 ezer katonája vette fel a harcot szeptember 29-én Pákozdnál Jellasics 34 ezer császári katonájával, s őket fél nap alatt megfutamította. Az országgyűlési biztosok másnap ezt írhatták jelentésükben: „Szeptember 29-e kiszámíthatatlan következtetésű nap, a csata döntött hazánk sorsa felett, nemzeti önállóságunk első alapköve tegnap tétetett le, az esetek vérvével erősítve minden árny és viharok ellen”.

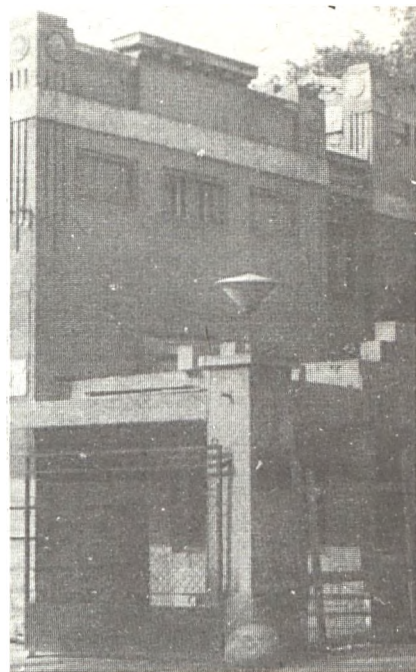
A szabadságharc elbukott, a hőstetetről valóságos legendakör alakult ki a múltó évtizedek alatt. A Magyar Tanácsköztársaság idején a párt hívó szavára a forradalmi láng ismét nagyra nőtt, néhány nap alatt tíz- és tízezrek léptek be a Vörös Hadseregbe. És ismét legendák születtek a hősiességről, a bajtársiasságról, a hazaszeretetről, és a nemzetköziségről. A Tanácsköztársaság elbukása, hadseregének veresége után tagjainak egy része a Szovjet Hadsereg oldalán és az ellenállók soraiban harcolva, személyesen részese lehetett a hitleri fasizmus szétzúzásának és egyben szervezői, harcosai lettek a kommunisták kezdeményezésére és részvételével születő új magyar demokratikus hadseregnek. Az új hadsereg megszervezéséhez a két munkáspárt 1945. január 30-án elfogadott közös állásfoglalása adott irányelveket. A megalakult két magyar hadosztály becsülettel teljesítette feladatát a hadművelési területen. Jelentős szerepük volt országunk életének talpra állításában, aktívan bekapcsolódtak az újjáépítésbe.

Néphadseregünk a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői megbecsült tagjaként teljesíti hivatását. A fegyveres erők többi állományával együtt szilárd erkölcsi-politikai meggyőződöttséggel, a korszerű haditechnika elsajátításával és mesteri alkalmazásával védelmezik a szocialista vívmányokat, a Magyar Népköztársaság határait, a közrendet és a közbiztonságot.

Mindnyájunknak éreznie kell: a fegyveres erők napját akkor ünnepeljük méltóképpen, ha teljes odaadással munkálkodunk a mindennapi feladatok végrehajtásán, ha tovább erősítjük dolgozó népünk és fegyveres fiai összeforrottságát, a testvéri szocialista országok fegyveres erőinek fegyverbarátságát.

Magyar Miklós

Új porta épül

A volt orvosi rendelő épületének átalakítása kapcsán, már többen kérdeztek tőlem, mi lesz az épület funkciója? Nos, azóta a belső rész tartozásának és átalakításának egyik fele már elkészült, a bolt régi szűkös helyéről átköltözött új helyére, ahol raktárat és öltözőt is biztosítottunk az eladó részére.

A most épülő toldalékrész belül össze van kötve a régi épülettel és itt kap helyet az új porta. A portai részen a motozókon, a mellékhelyiségeken és a szolgálati helyiségen kívül kialakítunk még egy étkezőhelyiséget a portai dolgozók részére és egy rendészeti irodát.

Az épület felső szintjén kap majd helyet a telefonközpont, a központkezelő helyisége és a központ áramszünet alatti működését biztosító akkumulátor helyiség.

Az építkezés jelenlegi állapotában talán riasztónak tűnik a régi épület aprólékos díszítése mellett a toldaléképület rideg beton-gázbeton együttese, de a végleges kialakításnál az új épületrészen is megismétlődnek a régi épület díszítő motívumai és a teljes befejezéskor a két rész harmonikusan illeszkedik majd egymáshoz.

Az épülethez kapcsolódóan a bejárati nagykapu fölé oszlopokon álló fedett bejárati részt építünk majd, a Dohány utca felé eső homlokzaton gyárunk nevével és emblémájával ellátva. Ez alól a fedett rész alól vezet majd a bejárat az új gépkocsiparkoló felé.

Az építkezés befejezése után a jelenlegi portát elbontjuk. Az átalakítás terveink szerint még ebben az évben befejezzük.

SPORT

Női labdarúgóink
Kisteleken

Nemrég baráti futballtalálkozóra kapott meghívást gyárunk női csapata. A kisteleki sportkör futball szakosztálya Pécsről egy férfi és egy női kispályás csapatot látott vendégül augusztus 20-án. A Szegedtől néhány kilométerre lévő kb. 8000 lélekszámú nagyközségről már többször hallhatunk a rádióban, televízióban, elsősorban társadalmi közös megmozdulások, valamint az aktív sportélet terén. A házigazdák igazi alföldi vendégszeretettel fogadtak bennünket. A teljes csapatuk várta a megbeszélte helyen péntek este a Pécs—Kiskunhalas—Kistelek között egymást és a helyes utat többször elvesztő autós csapat egyenként befutó gépeit.

A bemutatkozások után kiadás vacsora következett egy hangulatos vendéglőben, majd a szálláshelyünkkel és a Bártfa utcai LSK tagjaival, Pécs városának férfi képviselőivel ismerkedhettünk meg. Másnap, 20-án Ópusztaszerre vittek bennünket a házigazdák. Volt is látnivaló bőven. A hatalmas nemzeti emlékparkban ilyenkor igazi népnüppély van. A helytörténeti nevezetességek mellett volt itt néptánc bemutató, fúvószenekar, politikai nagygyűlés kirakodóvásár és még sorolhatnám. A tágas parkban a környék intézményei, vállalatai sátrakat, asztalokat állítottak fel, mellette bográcsban főtt a dolgozóknak az illatos birkapörkölt és mindig akadt jegelt sör is. Mi is egy ilyen standon ebédelhettünk.

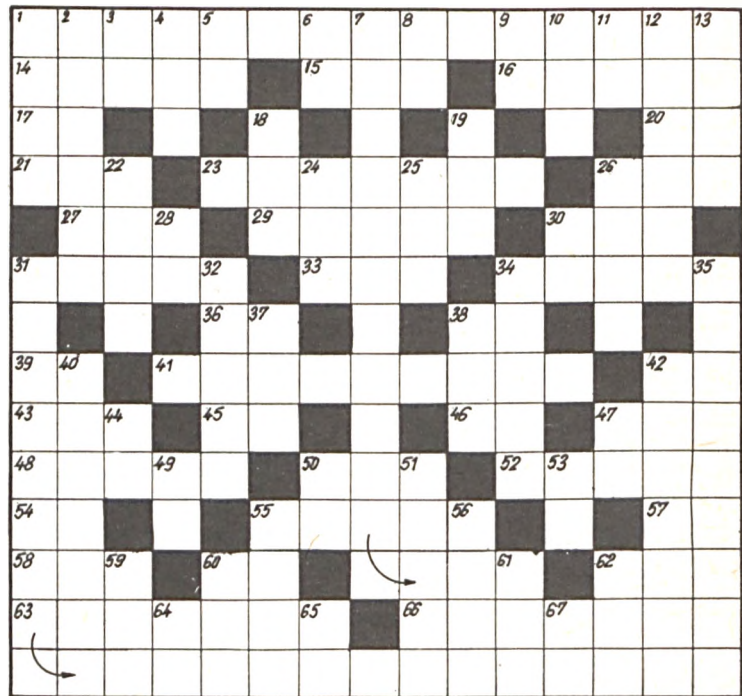
A délutáni órákban került sor a kisteleki futballstadion pázsitján a rangadókra. Először a nők, majd a férfiak mérköztek meg egymással. A házigazdák mindkét meccset megnyerték. A női csapat 1-0, a férficsapat 7-5 arányban bizonyult jobbnak. A kiegyenlített küzdelemben elsősorban a hazai pálya előnye döntötte el a mérkőzések sorsát. Hogy ez mennyire igaz, azt a másnap viaszavágó eredményei igazolták. Ugyanis vasárnap délelőtt a strand betonpályáján került sor a játékra (természetesen a mérkőzés előtt és után egy kiadás pancsolással). Mi, pécsiek a betonon éreztük magunkat inkább otthonosan sajnos ritkábban látunk füves pályát, mint házigazdáink) és hasonló arányban győztünk, mint előző nap kikaptunk (női mérk.: 3-2, férfi 8-5).

A hangulatos és nagyon kiadás ebéd után több órás jó hangulatú búcsúzkodás következett.

Szeptember második hetének végén mi látjuk vendégül alföldi barátainkat és bizony minden tehetségünket, leleményességünket össze kell szednünk, hogy méltóan viszonzni tudjuk a vendégszeretetüket, színvonalas vendéglátásukat.

Szűts Rózsa

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes: 1. A megfejtés első része: Eötvös József mondása (zárt betűk: O, L). 14. Afrikai állam. 15. Nagyobb edény. 16. Végtag része. 17. Lány fém. 20. Olasz folyó. 21. Tesz. 23. Fényképezési eszköz. 26. Francia birtokos névmás. 27. Harap. 29. Beta-karító. 30. Lénia. 31. Szerzetes. 33. Győri sportegylet. 34. Sebesen halad. 36. Heyerdahl hajója. 38. Igeképző. 39. Azonos betűk. 41. Pukkancs. 42. Zöm zöme. 43. Ők! 45. Ókori kisázsiai város. 50. Tengeri emlős. 52. Eurázsiai nép. 54. Számnév. 55. Ellentétes kötőszó. 57. Idegen helyeslés. 58. Angol tea (TEE). 60. E nap — ford. 62. Kurír része. 63. Tevere régi neve. 66. Hófüväs.

Függőleges: 1. Orosz férfinév. 2. Közép-amerikai állam. 3. ... Ovo. 4. Házmaradvány. 5. Kalauz nélküli. 6. Diplomáciai gépkocsi jelzése. 7. A megfejtés harmadik része (zárt betűk: R, E, Y, E). 8. Talmi. 9. Daloló szócska. 10. A fej része. 11. Telemi könyvtár. 12. Időmérő. 13. Képzlet jelzője lehet. 18. Becézett Ilona. 19. Védő. 22. Pózna. 24. Északi váltópénz. 25. Gyakorító rész! 26. Egymagóiban való. 28. A tejteje. 30. Nátriumklorid. 31. A megfejtés második része (zárt betűk: E, S, S). 32. Vicc. 34. Teátr — keverve. 35. Nincs szándékomban (két szó). 37. Menyasszony. 38. Rövidített tanintézet. 40. Egyfajta jam. 42. Az egyik nap. 44. Egymást előző betűk. 47. Fonetikus mássalhangzó. 49. Megfelelő. 50. Kalcium vegyjele. 51. ...-Tusza. 53. Silbak. 55. Kevrt heim. 56. Német birtokosnévmás. 59. Kutyája. 60. Kar — angolul (ARM). 61. N, M, K. 62. Ribonukleinsav. 64. Kiejtett betű. 65. Esell 67. Minőségjelzés — ford.

Beküldendő a vízszintes 1. és függőleges 7. és 31. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

FELHÍVÁS

Ebben az évben vállalatunk MÉTE vezetősége és a Fialat Műszakiak, Közgazdászok Tanácsa rendezi a hagyományos, iparági vetélkedőt. Versenyfelhívásunkat elküldtük a társvállalatokhoz, várjuk a csapatok nevezését.

A vetélkedő több témakört ölel fel, természetesen a szakmai jellegű kérdések (technológia, műszaki, gazdasági) lesznek túlsúlyban, de politikai, sport, kulturális és egyéb kérdésekre is gondoltunk.

Előreláthatólag november közepén kerül sor a rendezvényre.

HÍR

A szakszervezeti bizottság 5 napos törökországi kirándulást szervezett a vállalat dolgozóinak. Az igen kedvező részvételi díj és az érdekes programajánlat sok munkatársunknak felkeltette az érdeklődését, több mint harmincan vesznek részt a túrán.